

Носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ.

Стаття 5 Конституції України

№4 (141)

Наша ГРОМАДА

П'ЯТНИЦЯ,
12 березня '21

Привітали піснями й танцями

Скориставшись частковим послабленням карантинних обмежень, працівники закладів культури Катеринівської об'єднаної територіальної громади провели заходи, присвячені Міжнародному жіночому дню. Майже у всіх будинках культури та клубах відбулися концерти, в яких взяли участь відомі пісенні та танцювальні колективи, окремі виконавці. В Олексіївці виступив також популярний гурт з обласного центру «Ексампей». В Обознівці визначали переможницю конкурсу «Супер-жінка». В результаті цього звання удостоїлася аж три місцеві жительки. Серед присутніх на заходах переважала молодь, але були й жінки старшого віку. На їх адресу прозвучало багато слів подяки за працю, за виховання дітей, за активну участь в житті громади.

На знімку: виступає вокальна група «Берегиня» Олексіївського БК.

НОВИНИ

Врегулюють діяльність старост

Парламент у першому читанні схвалив законопроект №4535, яким пропонується внести зміни до закону про місцеве самоврядування у частині регулювання діяльності старост. В документі, зокрема, передбачається, що призначає і звільняє старосту рада громади після громад-

ського обговорення. Староста в обов'язковому порядку входить до складу виконавчого комітету ради (з правом дорадчого голосу) та надаватиме адміністративні послуги, які йому делегуватиме місцева рада. На території старостинського округу має проживати не менше 1500 осіб.

У місті подорожчає транспорт

Оскільки жителі Катеринівської ОТГ часто бувають у Кропивницькому, їм варто буде знати, що проїзд у міському транспорті подорожчає. 9 березня за це проголосували члени виконавчого комітету міської ради.

Вартість однієї поїздки в

автобусі становитиме шість гривень, у тролейбусі – п'ять, в маршрутному таксі – сім гривень. Рішення вступить у силу на наступний день після опублікування у «Вечірній газеті», яка видається у Кропивницькому. Швидше за все, це станеться найближчої суботи.

В середньому – на 300 гривень

Саме на стільки зросте в середньому пенсія в результаті індексації, що нині проводиться органами Пенсійного фонду на місцях. Про це повідомив прем'єр-міністр України Денис Шмигаль. За його словами, індексація в нинішньому році

торкнеться восьми мільйонів українських пенсіонерів, окремих з них – ще тричі. При цьому він зазначив, що для суттєвого зростання пенсійного забезпечення не обійтися без накопичувальної системи, над роботою якої і працює нині уряд.

Знову перемога

У II турі другого кола III відкритого чемпіонату Кропивницького району з футболу відбувся матч між командами «Славія» (Івано-Благодатне) і «Кристал» (Володимирівка), він завершився з рахунком 4:6. Склад володимирської команди: М. Сорокін, М.Французан, Р. Меліков, О. Данілов, І. Бу-

дерацький, О. Панфьоров, К. Хлань, Р. Шпаковський. З них забили голи І. Будерацький (2), О. Данілов (1), М. Французан (1), Р. Меліков (2).

Як повідомлялося в попередньому випуску «НГ», перед цим «Кристал» переміг у матчі з командами «Назарівка» (6:3) та «Северинка» (6:4).

Школи не потребують такої благодійності

Розвиток освіти – один з найголовніших напрямів соціально-економічної політики Катеринівської сільської ради. Це сфера, в яку спрямовується найбільше коштів. Так, у цьогорічному бюджеті громади на освітню галузь передбачено 37,4 мільйона гривень (з державною субвенцією на зарплату вчителям). У межах запланованих на освіту видатків передбачено й витрати на господарські потреби. Коштів – достатньо.

Тому й мови не може бути про те, щоб адміністрації шкіл брали в батьків учнів гроші на туалетний папір, мило, віники, фарбу й таке інше.

Зауважу, що такий збір грошей – незаконний. Його не можна розглядати як прийом благодійних внесків, оскільки Законом «Про благодійну діяльність та благодійні організації» передбачено залучення лише добровільних пожертвувань та їх суворий бухгалтерський облік.

Тетяна КУХТА,
депутат Катеринівської сільської ради

Третього березня день у Володимирівці видався посправжньому весняним: танули снігові островці, у гіллі голих дерев пустував вітер, а з неба яскраво світило сонце. Село, здавалось, аж усміхалося.

Можливо, так було тут і тоді, коли в сім'ї Михайла і Марії Тендюків народився хлопчик Льоня, якому судилося стати найвідомішим українським письменником-мариністом, непересічним поетом. Звіди він пішов у широкий світ, сюди ж, подалі від столичної метушні, повернувся 2012 року, скінчивши свій земний шлях.

А шлях той був незвичайний. Мабуть, не знайдеться в світі ще

Про рішення ради і «горіхи» для депутата

Наприкінці лютого відбулася четверта сесія Катеринівської сільської ради восьмого скликання, на якій розглянуто півтора десятка питань.

Зокрема, депутати внесли зміни до рішення «Про бюджет Катеринівської сільської територіальної громади на 2021 рік» у зв'язку з економією коштів, що виділялися на харчування учнів. Економія утворилася через дію карантинних обмежень. Зеконмлені 38 тисяч гривень будуть витрачені на придбання котла й холодильника для Овсяниківського НВК та встановлення вентиляційних систем у харчоблоках олексіївського і катеринівського корпусів ліцею «Нова школа».

Крім того, депутати виділили кошти на заходи, пов'язані з відзначенням 90-річчя з дня народження письменника Леоніда Тендюка та обладнанням його музею,

ПОВЕРНЕННЯ ЛЕОНІДА ТЕНДЮКА

одного письменника, котрому б, як Леоніду Тендюку, пощастило стільки мандрувати морями та океанами. Заради нових вражень молодий перспективний поет змінив престижну, але малоцікаву для романтичної природи роботу в столичній газеті на вахти на промислових та експедиційних судах. Подих перехоплює від

викарбуваного на надгробку переліку атолів, островів, мисів, на яких йому випало побувати. Та ще більше захоплення викликає його творчий доробок – десятки збірок поезій і пригодницьких повістей, написані вправною рукою справжнього майстра слова.

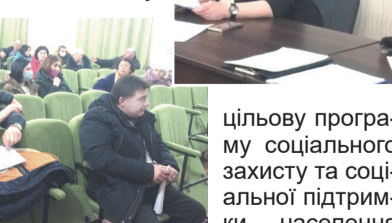
Де б не бував Леонід Тендюк, куди б не заводили його морські мандрівки, він не забував малу батьківщину. Присвятив їй чимало поетичних рядків, бо була вона для нього більше, ніж місце народження. Ось як він пояснював її значення в своєму житті:

У пісні у моєї два крила.
Одне – моря бурхливі, океани.
А друге – степ, земля моя кохана,
Та, що мене до моря привела.

Закінчення на стор. 2

на визначення меж Володимирівки.

Іншими рішеннями депутати передали на баланс комунального підприємства «Обрій» водогони приєднаних до Катеринівської ОТГ сіл Грузького та Овсяниківки, затвердили Комплексну

цільову програму соціального захисту та соціальної підтримки населення на 2021–2023 роки, що дозволить надавати грошову допомогу пільговим категоріям населення, а також тим, хто її потребує, але не охоплений пільговим законодавством, та дітям-сиротам при досягненні ними повноліття.

Депутати затвердили положення про всеукраїнську щорічну

літературну премію імені Леоніда Тендюка «Експедиція», проектно-кошторисну документацію на ремонт покрівлі дитсадка в Катеринівці та капітальний ремонт котельні в олексіївському корпусі ліцею «Нова школа», підтримали звернення депутатів Катеринівської районної ради щодо неприпустимості підвищення тарифів на електроенергію і природний газ для населення та розглянули більше сотні заяв про виділення земельних ділянок.

Закінчилася сесія реагуванням депутатів на поведінку свого колеги Віктора Петрука, вперше обраного до сільської ради. Йому перепало на горіхи за поширення в соцмережах неправдивої інформації про діяльність ради. Колеги Петрука зазначили: вони за критику, але конструктивну, ту, що ґрунтується на фактах, а не вигадках.

Сергій ЗАДОРЖНИЙ

Повернення Леоніда Тендюка

Закінчення. Початок на стор. 1

І ось цього року третього березня йому виповнилося б дев'яносто. З цієї нагоди до клубу Володимирівки завітали письменники, співробітники обласної наукової бібліотеки імені Д. Чижевського, делегація Мар'янівської об'єднаної територіальної громади (в одному із сіл Леонід Тендюк навчався в старших класах), родичі письменника, вчителі ліцею «Нова школа». Їхній увазі було представлено стенд із творами славного земляка, імпровізований робочий кабінет письменника та велику літературно-музичну програму, присвячену життю і творчості Леоніда Тендюка.

Відкрила зібрання катеринівський сільський голова Тетяна Пучка. Присутні оплесками зустріли її повідомлення про заснування сільською радою всеукраїнської літературної премії імені Леоніда Тендюка «Експедиція» та відкриття музейної кімнати в місцевому корпусі ліцею. Всі були одностайні: письменник заслужив на таке пошанування, і добре, що це нарешті сталося.

З історією малої батьківщини Леоніда Тендюка – Володимирівки – гостей ознайомив староста Володимирівського старостинського округу Сергій Євченко. А потім всі учасники заходу відвідали кладовище, де поряд із

найдорожчими Леоніду Михайловичу жінками – мати Марією і сестрою Галиною – він знайшов вічний спочинок. Поклали квіти, вшанували пам'ять хвилиною мовчання.

Здобути середню освіту можна лише позаздрити. Вчителька Любов Лісовенко розповіла, як щодня, за будь-якої погоди хлопець ходив до Великої Виски, а це майже п'ятнадцять кілометрів.

На кладовищі, а потім і в клубі спогадами про Леоніда Тендюка ділилися всі, хто його знав, хто мав з ним зустрічі, і відкривалося щось нове, невідоме широкому загалу про цю неординарну людину. Наприклад, його прагненню

За взуття йому слугували чуні, зроблені з автомобільної шини, бо придбати нормальне взуття не було за що – матері (батько загинув на війні) за працю в колгоспі грошей не платили. Дорогою хлопець просився до людей у хату підсушити онучі та самому зігрітися.

Від племінниць письменника Тетяни Красюк та Ольги Аврахової гості дізналися, як, приїждючи влітку до мами, Леонід Михайлович з очерету й запаш-

ного різнотрав'я облаштовував у кукурудзі на городі щось на зразок кабінету на природі. Були там стіл, тапчан і незмінна супутниця письменника – друкарська машинка. Нові твори народжувалися під шелестіння листя кукурудзи, дерев, спів пташок.

Поетичній творчості земляка було присвячено літературно-музичну частину заходу. Відкрилася вона монологом поета у виконанні активного учасника драматичного гуртка, працівника сільської ради Романа Бурлака. Прозвучало багато віршів, у тому числі й у виконанні учнів володимирівського корпусу ліцею під час відеоекскурсії музейною кімнатою Леоніда Тендюка. Декламування доповнювали музичні номери відомої вокальної групи «На струнах душі» (керівник – Станіслав Табунченко), солістів

Захід, хоч і тривав довго, пройшов ніби на одному диханні. Ділячись враженнями про нього, багато присутніх зазначали, що вони тільки тепер посправжньому відкрили для себе творчість земляка й мають намір перечитати всі його книжки. І це, мабуть, найголовніше, на що розраховували організатори. Це означає повернення із забуття Леоніда Тендюка як письменника й непересічної особистості.

Учасники заходу подякували депутатам Катеринівської сільської ради, які підтримали заснування премії, усім, хто долучився до організації відзначення дев'яносторіччя письменника, – працівникам відділу освіти, культури, спорту, туризму, охорони культурної спадщини та Центру культури і дозвілля сільської ради, педагогам і учням ліцею, учасникам художньої самодіяльності, бібліотекарям.

На закінчення Тетяна Пучка повідомила, що вже за рік володимирівці та гості зберуться в клубі для вшанування перших лауреатів літературної премії імені Леоніда Тендюка.

Сергій ЗАДОРЖНИЙ
Фото Анаполія САРЖЕВСЬКОГО

Ольга Буряк: Дистанційне навчання – це не канікули

«Гойдалки», що їх влаштував останнім часом пандемія з кількістю захворювань на ковід в нашій країні, дає підстави владі говорити про можливість запровадження чергового локдауну. Для навчальних закладів це означає перехід на дистанційну форму навчання. В ліцеї «Нова школа» Катеринівської ОТГ до неї вдавалися вже кілька разів, тож не можна говорити, що це щось нове й невідоме. В той же час дистанційне навчання – не очне навчання, воно має свої мінуси. Як підвищити його ефективність? Про це кореспондент газети розпитував директорку ліцею «Нова школа» Катеринівської ОТГ Ольгу Буряк.

Зрозуміло, що дистанційне навчання передбачає кілька обов'язкових речей – наявність інтернет-зв'язку, комп'ютерів чи інших засобів комунікації, вміння ними користуватися. За словами Ольги Борисівни, з цим не все так, як хотілося б. Наприклад, частина учнів не може слухати уроки онлайн, дистанційно отримувати завдання через брак технічних можливостей. Щодо інтернету, то найнадійніше він працює в Катеринівці, а ось у Лісному, Володимирівці та Осикуватому з ним часто виникають проблеми. На запитання, як виходять тут із ситуації, керівник навчального закладу пояснила:

– Там, де немає дротового інтернету, ми використовуємо без-

дротовий. Підтримуємо зв'язок з учнями через вайбер, месенджер, інші додатки. Весь ліцей зареєстрований у клас-рум, де кожен учень має свій особистий кабінет. Учителі не обмежуються розсилкою тільки завдань, вони надсилають також додаткові матеріали. Це, як правило, презентації, що їх самі готують, або ж відео по темі. Проводяться й онлайн-уроки. Наприклад, протягом тижня в період локдауну їх проводилося більше 160. Погано, що не всі діти можуть брати в них участь. Для них роздруковувалися теми уроків і домашні завдання та передавалися через батьків або ж через магазини.

Щодо того, від кого в першу чергу залежить успіх при дистанційному навчанні, Ольга Борисівна зазначила: від батьків та самих учнів.

– І батьки, і учні мають розуміти, що дистанційне навчання – це не канікули. Дехто з дітей не може вчасно прокинутися й підготуватися до уроків, тому доводилося їх будити по телефону, дзвонити батькам. Без контролю батьків і самодисципліни учнів важко сподіватися на засвоєння навчальної програми, – сказала директорка.

На важливості самодисципліни учнів Ольга Борисівна акцентувала і тоді, коли мова зайшла про випускників:

– Якщо учні хочуть продовжити навчання у вищих навчальних закладах, – зазначила, – вони не повинні обмежуватися тільки уроками. В кожному корпусі

ліцею можна скористатися консультаціями з предметів, які вибрали для здачі ЗНО. Консультації безкоштовні, їх проводять досвідчені педагоги Олена Володимирівна Беліченко, Лариса Григорівна Бурдільна та інші, але бажаною поглибити свої знання небагато.

Директорка ліцею не приховує занепокоєння тим, що не всі здібні випускники планують вступати до вишів і їх у цьому підтримують батьки.

– Нерідко чуємо від батьків: навіщо йому чи їй вища освіта, хай іде працювати. Батьків можна зрозуміти, враховуючи економічну ситуацію в країні, труднощі з працевлаштуванням і тому по-

дібне, але ми радимо добре все зважувати, перш ніж приймати таке доленосне для дитини рішення.

Про певну втрату інтересу дітей до навчання свідчить відсутність серед нинішніх випускників претендентів на медалі, тоді як в попередні роки їх було по кілька. Це ще один привід говорити про якість навчального процесу під час локдауну. Його рівень значною мірою залежить від вчителів – чи готові вони до викликів, що їх породжує дистанційне навчання?

– Абсолютна більшість з них готова, – каже Ольга Борисівна. – Мають необхідні навички, тож без проблем підбирають відео, готують презентації. Хоч це й забирало більше часу, ніж зазвичай. Узагалі дистанційне навчання збільшує навантаження на вчителів чи не вдвічі, адже ніхто не відміняє в цей період перевірку виконання домашніх завдань, письмових робіт тощо.

За словами директорки ліцею, вони, вчителі, – за очну форму навчання, коли по очах учня можна побачити, зрозумів він урок чи потребує додаткового пояснення. Цього ж хочуть і самі учні та їхні батьки.

Сергій ЗАДОРЖНИЙ

На фото: Ольга Буряк; он-лайн урок проводить Л. Бурдільна.

Ольга Макарова мешкає в Грузькому, їй 25 років, життя не уявляє без пісні.

– Співаю з тринадцяти чи чотирнадцяти років. Тоді Олександр Семенович взяв мене до шкільного вокального гуртка, – розповіла вона нещодавно авторові цих рядків (наша зустріч відбулася в приміщенні Грузьківського будинку культури).

– Прослуховував школярів й виявив її, дівчинку зі слухом і голосом, – доповнив згаданий Ольгою Олександр Шурунга, теперішній художній керівник БК. – Після вікової мутації Олин голос став дзвінішим, яскравішим. І тембр приємний. Беру Олю як співачку з собою й на весілля (Шурунга – ще й весільний музикант, – В.І.). Людям подобається. І, підкреслюю, платять за це гроші. Не подобалося б – не платили б.

На запитання, чи не спонукала до співу родина, Ольга відповіла:

– Мама любить співати. Але не примушувала мене. Казала: «Хочеш – співай, хочеш – танцюй». Я вибрала вокал. Люблю це діло. Змалку хотіла співати.

Ось що дівчина розповіла про свій репертуар:

– Школяркою захопилася естрадою, в тому числі російською. Співала Аріану: «Почему так случилось, почему я влюбилась, я не знаю сама...» Ньюшу – теж: «Можно терпеть силу, можно пить текилу, Можешь ждать утро, а я и дальше буду выбирать свое солнце, поднимать свои веки. Да, я и дальше буду выбирать свое чудо...» З Денисом Некрасовим співала пісню Кадишевої «Широка река, глубока река, Не доплывь тебе с того бережка...»

– Про «любовь окаянную»? По скільки ж вам років було? – здивувався я.

– Тринадцять – чотирнадцять. Але ж гарна пісня! – відповіла Ольга.

– Все вдавалося відразу?

– Ой, ні. Був час, коли я в ніс співала. Тоді дядя Саша (Олександр Шурунга, – В.І.) наполягав, щоб виправилася. На репетиціях по десять разів співала одну й ту ж пісню – поки не вдавалося. Нелегко мені це далось – позбутися звички співати в ніс. Дякую Олександру Семеновичу за наполегливість.

– Закінчивши школу, ти, бачу, не поврала із художньою самодіяльністю, – продовжив я.

– Коли вчилася в кооперативному коледжі імені Сая, то їздила в село, щоб у гуртку поспівати, – пригадала Ольга. – Олександр Семенович чекав до половини третьої. Потім у нашій сільській раді діловодом влаштувалася. Й військовим обліком займалася, й проїзні виготовляла для пільговиків. Старенькі до мене приходили. Інтересно з бабусями. Сядуть і розказують своє, а я свою роботу роблю. Не виженеш же людину з кабінету. Потім у Польщу поїхала.

– А Олександр Семенович не лаявся? – запитав я.

– Ще й як! – сказав, сміючись, Шурунга.

Грузьківські таланти

– Працювала я на заводі «Вірпул», – розповіла Ольга далі. – Там посудомийні машини роблять, холодильники і все таке. Ми їх збирали. Ніколи раніше не думала, що працюватиму отим, як його, що дзичить – жжжж...

– Шурупверт? – підказав я.

– Ага.

– А які пісні тепер співаєш? Яка музика до вподоби? – повернув я розмову до початкової теми.

– Різна музика. Й шансон, і молодіжна. Тут дівчинка почувала, що в мене в телефоні грає, і каже: «Оля, ти нашу музику слухаєш». Записала мене в пенсіонери. Коли на весіллях, співаю веселе, бо людям хочеться танцювати.

– Олі добре вдаються пісні Полякової, – додав Олександр Шурунга.

– А в мене вже алергія на неї, – зізналася Ольга Макарова.

– А як порашся вдома по господарству, співаєш? – моє останнє запитання до Ольги.

– Аякже, співаю, коли прибираю в хаті. Мамка каже, що пилосос перекикую, – засміялася дівчина.

Тим часом в будинок культури прийшло четверо старшокласниць, учасниць хореографічного гуртка.

– Заснувала наш танцювальний колектив Людмила Володимирівна Коваль, вона зараз – в ансамблі циганського танцю «Ягорі» в Кропивницькому, ще й у Черняхівському клубі працює, – розповів Олександр Шурунга. – Після неї хореографічний гурток очолювала Юлія Алімагомедова. Два роки тому вона пішла

у відпустку по догляду за дитиною. Весь цей час будинок культури – без хореографа. А танцювальний гурток продовжує діяти. Відбувається це так. Діти скачують в інтернеті відеозаписи танців. Є в нас, на щастя, проектор, з його допомогою вони вивчають рухи артистів, повторюють їх. Коли мені як глядачеві щось не подобається, роблю зауваження. Знаюмтеся, це – Валерія Молдован, Валя Гречен, Оля Пономарьова, Валерія Домбровська. Вони – кістка танцювального гуртка. Всіх учасників – набагато більше.

– Як я потрапила в гурток? – перепитала мене Валерія Молдован, десятикласниця. – Не пам'ятаю. Було це в першому класі. Подобалося танцювати. Всякі танці люблю – і народні, й сучасні.

– Валерію Молдован ми почали залучати до заходів, коли вона ще й в школу не ходила, – доповнив дівчину художній керівник БК. – Така маленька кнопочка була, п'ять років, а виступала на Івана Купала.

Валя Гречен розповіла, що танці – це її сімейне хобі: брали участь в гуртку старші сестри Аня й Іра.

– Хочу займатися цим й після закінчення школи, – поділилася планами Валя. – Поступатиму в коледж культури і мистецтв в Олександрії. Або в педуніверситет в Кропивницькому, там є факультет, де займаються хореографією.

Оля Пономарьова й Валерія Домбровська теж заповнили, що не припинять заняття танцями й після випуску зі школи.

– Коли діти поступають у наш гурток, вони ніби дерев'яні. Поступово виробляється пластика. Молодці. Тільки треба хореографа. Сподіваюся, в Катеринівській сільській раді нас почують і дадуть фінансування на це, – сказав Олександр Шурунга.

Також він пообіцяв познайомити найближчим часом ще з одним місцевим талантом – вокалістом Денисом Некрасовим, переможцем районного конкурсу «Голос. Діти».

Віктор ІВАНЕНКО

Риба ловилась добре

Порадували останні дні зими любителів підльодного лову. Вже танув сніг і в повітрі відчувався подих близької весни, але перспектива скупатися в крижаній воді була мінімальною – водохрещенські морози надійно закривали в кригу ставки та тихоплинні річки, чим і скористалися численні рибалки. Особливо багато їх можна було побачити на одному із ставків Володимирівки. Десятки автомобілів на березі безпомилково вказували: риба тут ловиться.

Ставок, про який ідеться, – єдиний із тутешніх ставків не відданий в оренду, тож в декого може виникнути запитання: чи не зазнає від того втрат

об'єднана територіальна громада? чи не краще було б і для нього знайти вправного господаря?

На перший погляд, логіка в цьому є. Та чи треба здавати в оренду всі водойми – ось у чому річ. Право користуватися ними мають усі громадяни, оренда ж, що б там не зазначалося в законі про неї і в договорі з орендарем, фактично суттєво, а трапляється, що й повністю його обмежує. Так не повинно бути, бо це щонайменше не-

справедливо. До того ж водойми – це не тільки можливість пошукати щастя з вудкою, спінінгом чи іншою снастю.

Є й ще один нюанс, про який воліють забувати орендарі водойм. Вони мають право тільки на ту рибу, розведенням якої займаються. Карась звичайний, щука й окунь до неї не належать, а саме вони й радують сьогодні рибалок. Це теж треба мати на увазі.

Сергій ЗАДОРЖНИЙ

Про це писала «Зоря комунізму»

Гасили пожежу

Це сталося у Володимирівці грудневого вечора 1978 року. У майже збудованому гуртожитку виникла пожежа. Її помітила охоронниця Ніна Браташ і заходилася бити в рейку. Першими прибігли тракторист місцевого колгоспу Віталій Дирюченко, слюсар цього ж господарства Микола Нелюбов та муляр ПМК-304 тресту «Кіровоградсьлібуд» Валерій Горигляд. Тим часом вибухнув бак із соляркою, аж відкинуло Дирюченка, Нелюбова та Горигляда, а їхній одяг спалахнув. Невдовзі туди прибули старший інженер Володимир Жердій та слюсар Іван Іванченко, теж колгоспники. Разом з Ніною Браташ вони погасили пожежу, допомогли потерпілим, відправили їх до лікарні. Про це розповідається в газеті за 20 січня 1979 року.

Зразкова бібліотека

У «Зорі комунізму» за 16 січня 1979 року опубліковано замітку про Валентину Коряк, завідувачку олександрівської бібліотеки, депутатку сільської ради. У замітці зазначається, що Валентина Коряк активно пропагує різнопланову літературу, тримає тісний контакт з партійною і комсомольською організаціями, зі школою, що очолюваному нею закладу присвоєно звання «Бібліотека відмінної роботи».

«Павлівна – перший спаситель на селі»

– Навіть не уявляю, що було б, якби Павлівна виїхала з Грузького. Недарма вона народилася на велике свято, 7 січня, – сказала Раїса Колос, рекомендуючи мені познайомитися з цією чудовою людиною.

І от я – вдома у Раїси Павлівни Ботнар. Прошу розповісти, чому обрала професію медика, де навчалася.

– З дитинства мене тягнуло до цього, – каже Раїса Павлівна. – У лікарку малою гралася, уколи лялька робила. Після десятого класу вступила на річні курси медсестер при дитячій лікарні в Кіровограді. Навчатися подобалося. Викладачі – знаючі, з медучилища. Та не всі з нас витримували випробування моргом. Дехто після споглядання трупів кидав навчання.

а хворих лежало завжди удвічі більше. Лікувалися не тільки місцеві, а й з Олексіївки, Обознівки, Катеринівки, Овсяниківки, Іванівки, Українки, Шестаківки, Миколаївки. У той час дільничні лікарні в Катеринівці і Крупському уже закрили. Важко працювалося нам. Антибіотики копали цілий день – о шостій ранку, о десятій, о другій дня, о шостій вечора. Крапельниці ставили. Лікували і серцеві хвороби, й радикуліти, й хондрози, й пневмонії. Цілий день кип'ятили в стерилізаторах інструмент. А ще ми самі – медсестри, санітарки – робили ремонт в лікарні. Гроші на фарбу, інші матеріали давала сільська рада.

– А колгосп допомагав?

– Давав безплатно бензин, яйця з птахферми, курей, у нас же харчоблок був, їжу готували.

– Розкажіть про лікарів, про колег, – прошу.

– Коли починала, лікарем тут був Володимир Іванович Христенко. Три роки відробив й поїхав. Після нього мінялися лікарі. Анатолій Дмитрович Рибалко, Матюшенко, Антон Олексійович Третяк. Антон Олексійович –

прекрасна людина. Він уже покійний, багато зробив для лікарні. Ось дивіться.

Раїса Ботнар дає мені пожовклу вирізку з «Кіровоградської правди» – нарис «Як клятва велич», де йдеться про головного лікаря Грузьківської дільничної лікарні Антона Третяка і його дружину Наталію, фельдшерку швидкої допомоги.

– Медсестрою фізикабінету в нас була Марія Василівна Матвеева – грамотний спеціаліст, робила процедури й навіть кардіограми, – продовжує співрозмовниця. – Коли до нас приїздили з райполіклініки, дивувалися: ні в одній амбулаторії, ні в одному стаціонарі, крім нас, не роблять кардіограми. Працювала я в одній зміні з медсестрами Катериною Семенівною Коваленко, Вірою Миколаївною Шурунгою, Вірою Григорівною Компанієць. Ще й пів ставки старшої медсестри мала. Документація, лікарняні – на мені. І завідуючою аптекою була. Сумки з ліками з райцентру привозила сама. Прекрасний завгосп була Віра Іванівна Варавка. А який відповідальний водій у нас працював,

Іван Якович Чоботар! Таких не було й не буде. Коли він влаштувався в лікарню, дали йому дві машини не на ходу, так з батьком відремонтував їх. Техніку любив, глядів.

– Коли дільничну лікарню перетворили на амбулаторію?

– 2001 року. Нашою думкою ніхто не цікавився. Начальство пояснило: немає грошей на утримання. Якби був живий Антон Олексійович Третяк, не допустив би цього. Добився б, щоб кілька сільських рад фінансувало лікарню. Адже хворих в селах менше не стало.

Як лікарню перетворили на амбулаторію, мене перевели на посаду маніпуляційної сестри. 2010 року виїхала на пенсію, за вислугу років. Місяць удома побула і попросилася назад. Взяли медресстратором в аптеку. До 2014 року працювала. Є грамоти, подяки. Роботу любила, пацієнтів любила. Буває, в місті мені зустрічаються колишні пацієнти, дякують, питають, чи пам'ятаю їх. Та хіба всіх запам'ятаєш!

– А чоловік ваш чим займався?

– Довго робив на заводі кісткового борошна, водієм. Там і катеринівські працювали – Ткаченко, Суржик. Василь по області їздив, забирав у колгоспах мертву худобу.

– Спілкуєтеся з колишніми колегами?

– Говоримо в основному про свої хвороби. Віра Григорівна Компанієць недавно дзвонила, питала, як мій Василь Михайлович. Кажу, треба його вдягати, водити. З Катериною Семенівною Коваленко по телефону балакаємо.

Прощаючись, бажаю Раїсі Павлівні і її рідним доброго здоров'я.

Віктор КРУПСЬКИЙ

Жителька Грузького Раїса Ботнар вже кілька років як не працює в медицині – виїхала на пенсію, та до неї продовжують звертатися недужі односельці.

– Павлівна – перший спаситель на селі, – запевнила автора цих рядків Раїса Колос, яка мешкає в тому ж Грузькому. – Все село до неї звертається. Вона й легені послушає, і горло. А як треба – крапельницю поставити. І не скаже, що зайнята. Хоча клопоту в неї вдома повно – доглядає чоловіка після інсульту й старого батька, а раніш – хвору матір, вона померла.

Далі Раїса Колос підкріпила похвали на адресу Раїси Ботнар описом ось якого випадку:

– Є в селі одна баба, з приїжджих, у неї на нозі болячка була, вигнило до кістки. Лікували в лікарнях, не допомогли. Зустріла я її діда, тобто чоловіка. Той і каже, що чув про Раїсу Павлівну Ботнар. Мовляв, чи можна до неї звернутися. Я Раї й передала: «Поїдь, будь ласка». Вона з Васею, чоловіком, він ще здоровий був, зібралася, поїхали своєю машиною. Подивилася Павлівна бабу, сказала, що колотиме антибіотики, крапельниці ставитиме. Потім Вася по два рази на тиждень возив Павлівну до баби. І що ви думаєте? Зажила в баби нога.

За словами Раїси Колос, Раїса Ботнар не бере плати за допомогу, хворі тільки купують медикаменти.

– Після курсів влаштувалися в рідному селі? – питаю.

– Так, медсестрою у Грузьківській дільничній лікарні. Тут був стаціонар на п'ятнадцять місць,

Про видатного земляка Андрія Грабенка

Олексій Окулов, учень 8-А класу ліцею «Нова школа», став на шлях наукових досліджень. Він презентував у ліцеї свою краєзнавчу роботу про життя та діяльність вихідця з Обознівки Андрія Грабенка – видатного фольклориста-музикознавця, який зібрав та зберіг для наступних поколінь понад тисячу пісень.

Натхненник і куратор юного історика – небайдужий до історії рідного краю вчитель Олексій Окулов. «Так тримати, Олексію! Чекаємо на нові дослідження, адже наш край багатий на історичні постаті!» – написала в фейсбуці Ольга Буряк, директорка ліцею.

З нагоди Лесинового ювілею

З нагоди 150-річчя від дня народження Лесі Українки в олексіївському корпусі ліцею «Нова школа» відбулися літературні посиденьки, які організував вчитель філолог Дмитро Ралко.

Участь у заході взяли учні різних класів. Ішлося про життєвий та творчий шлях письменниці, називалися цікаві факти її біографії, зачитувалися вислови відомих людей про неї, декламувалися її твори.

Восьмикласники Єлизавета Турбала й Стас Лупашку заворжили присутніх уривком з «Лісової пісні», яку називають діамантовим вінцем Лесі Українки. Усі заслухалися академічним співом вчительки музичного мистецтва Олени Ткаченко. «Учні поглибили знання про життя і творчість Лесі Українки,

вчилися слухати і милуватися художнім словом поезії», – написала про захід у фейсбуці Людмила Куйда, вчителька ліцею.

Ваше здоров'я

Ушкодитися суглобний хрящ може з декількох причин.

► **Вікові та гормональні зміни.** Наприклад, більшість жінок у період клімаксу зазнає безліч проблем з опорно-руховим апаратом – і остеопороз, і артроз.

► **Зайва вага.** При ходьбі на наші опорні суглоби ніг і хребет лягає навантаження аж в 4 маси нашого тіла! Чим більше людина важить, тим швидше

Найкорисніші продукти для ваших суглобів

роблять непридатним амортизаційні властивості її суглобів.

► **Травми.** Тріщина або перелом хрящової тканини згодом призводить до руйнування хряща.

► **Некомфортне взуття.** Найгірші варіанти: вузький носок, що деформує стопу, надмірно високий каблук – шпилька або нестійка платформа.

Захворювання суглобів діляться на дві великі групи: **артрити** –

пов'язані із запаленням суглобів і **артрози** – викликані руйнуванням хрящової тканини. Вони вимагають принципово різних підходів у лікуванні й профілактиці.

Процес руйнування хряща, на жаль, є необоротним, але сучасні засоби дозволяють надовго загальмувати хворобу і не допустити інвалідності. Профілактика артрозів повинна бути комплексною. Це лікувальна гімнастика, плавання,

фізіопроцедури, а також прийом спеціальних препаратів-хондропротекторів. Вони підтримують еластичність хряща й захищають від подальшого руйнування.

Корисні продукти

1. Холодець, заливне – у них багато желуючих речовин, які допомагають хрящовій тканині суглоба зберігати еластичність.

2. Солодкий перець – у ньому багато аскорбіки і кислот, що ак-

тивізують тонус дрібних судин, котрі живлять хрящ.

3. Часник за рахунок фітонцидів, що знімають запалення.

4. Шпинат, петрушка завдяки вітаміну К, що допомагає відновленню тканин.

5. Авокадо – у його складі багато олій, які перешкоджають витонченню хрящового прошарку.

6. Козячий сир і твердий сир завдяки кальцію.

7. Вишня – її активні речовини допомагають виведенню солей.